

Bromölla kommun

Patientsäkerhetsberättelse
Elevhälsans medicinska insats
2016 Bromölla kommun

Inledning

De medicinska insatserna inom elevhälsan i Bromölla kommun omfattar de insatser som skolläkare, skolsköterska och logoped utför.

Personal inom elevhälsans medicinska insats står under Socialstyrelsens tillsyn och ses som en hälso- och sjukvårdsverksamhet. Insatserna ska därför bedrivas i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. (1982:763, HSL)

I 2:a § HSL, stadgas bl.a. följande:

Hälso- och sjukvården ska bedrivas så att den uppfyller kraven en god vård. Det innebär att den särskilt skall:

1. Vara av god kvalitet och tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen.
2. Vara tillgänglig.
3. Bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet.

Skolsköterskans och skolläkarens uppdrag

Elevhälsans medicinska insats (EMI) ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

EMI erbjuder samtliga elever minst tre hälsobesök/hälsosamtal hos skolsköterska under grundskoletiden. Dessa besök är både hälsoövervakande och hälsofrämjande. Tidig upptäckt av funktionssvårigheter, sjukdomar, hälsoproblem och/eller andra individuella behov hos eleven kan identifieras. Eleven ges också möjlighet att diskutera sin hälsa och skolsituation med skolsköterskan.

Hälsosamtalen är jämnt fördelade under skoltiden och görs i:

- Årskurs 1
- Årskurs 4
- Årskurs 8

Hälsobesöken omfattar en del allmänna hälsokontroller som t.ex. vikt-, längd-, syn-, hörsel- och rygghälsokontroll och bygger på klinisk identifikation och screeningundersökningar.

I enlighet med hälso- och sjukvårdslagen gör EMI bedömning utifrån sin kompetens i förhållande till den enskilde elevens behov och remitterar och/eller hänvisar vid behov vidare till annan instans, t.ex. barnläkare, annan specialistläkare, primärvård eller barn- och ungdomspsykiatri.

EMI utför även:

- Enklare sjukvårdsinsatser.
- Vaccinationer, enligt socialstyrelsens fastställda program.
- Kompletteringsvaccinationer enligt svenskt vaccinationsprogram för nyanlända elever.

Grundläggande för patientsäkerhet och kvalitet inom all hälso- och sjukvård, är dokumentation av elevens symtom, besvär och behov samt professionens bedömning och vidtagna åtgärder. Dokumentation i patientjournaler är bas för uppföljning och utvärdering av verksamheten.

Vid vårdnadshavares medgivande inhämtas BVC-journal och hälsovårdsjournal från tidigare skolor eleven varit inskriven i. Journalerna scannas in i elevens aktuella elevhälsojournal.

Patientsäkerhet

Enligt Patientsäkerhetslagen (SPS 2010:659) ska vårdgivare dokumentera hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten.

Patientsäkerhetsarbete är viktigt för att uppnå god kvalitet på hälso- och sjukvård.

Patientsäkerhet handlar ytterst om skydd mot vårdskada. Med vårdskada menas kroppslig eller psykisk skada eller lidande som en patient drabbas av i kontakten med hälso- och sjukvården.

Syftet med patientsäkerhetsarbete är att bidra till att minska antalet vårdskador och risker i hälso- och sjukvården. Detta ska i första hand ske genom förebyggande åtgärder.

Vårdgivaren ska senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse av vilken det ska framgå:

1. Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under föregående kalenderår.
2. Vilka åtgärder som vidtagits för att öka patientsäkerheten.
3. Vilka resultat som uppnåtts.

Patientsäkerhetsberättelse skrivs en gång/år av den person som uppbär medicinskt ledningsansvar (MLA).

Patientsäkerhetsberättelsen ska hållas tillgänglig för den som önskar ta del av den (SPS 2010:659).

Organisatoriskt ansvar för patientsäkerheten

Inom all kommunal hälso- och sjukvård, skall det enligt Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) finnas en verksamhetschef som ansvarar för verksamheten och har det samlade ledningsansvaret. Om verksamhetschefen saknar hälso- och sjukvårdsutbildning, skall det medicinska ledningsansvaret (MLA) delegeras till annan person med sådan kompetens.

Verksamhetschefen har det samlade ansvaret för patientsäkerhetsarbetet.

I Socialtjänstlagen (2001:453) framgår att myndigheter vars verksamhet berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kunskap om något som kan innebära att socialtjänsten behöver ingripa till ett barns skydd.

Hur patientsäkerhetsarbete har bedrivits under 2016 samt vilka åtgärder som genomförts för att öka patientsäkerheten

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska

Uppdraget som Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA) för skolsköterskor, skolläkare och logopedier blev delegerat i maj 2016 till skolsköterska Maria Nilsson. Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska och enhetschefen för centrala elevhälsan ingår i ett nätverk med elevhälsans MLA från Bromölla, Osby, Östra Göinge och Hässleholms kommun och träffas 1-2 gånger per termin. Där diskuteras metodhandbok, arbetssätt, metoder, riktlinjer, rutiner, kvalitet, lagar och andra viktiga och aktuella ämnen. MLA för elevhälsans medicinska insats träffar regelbundet MLA för elevhälsans psykologiska insats tillsammans med chefen för centrala elevhälsan

Årshjul

Under året återkommer ett antal händelser som ligger till grund för det systematiska kvalitetsarbetet. Två övergripande årshjul kopplat till skolsköterskans arbete har upprättats. De innehåller information om viktiga händelser inom elevhälsans medicinska insats. Ett årshjul har utarbetats för årskurs F-6 och ett årshjul för årskurs 7-9.

Metodhandbok

En digital metodhandbok inom elevhälsans medicinska insats har uppförts och är under uppbyggnad. Metodhandboken är ett verktyg för skolsköterskor och skolläkare i det dagliga arbetet. Här finns övergripande riktlinjer som syftar till att elevhälsans medicinska insats i Bromölla kommun ska uppnå en hög patientsäkerhet och god kvalitet. Metodhandboken finns tillgänglig på kommunens intranät och gör det lätt för personalen att ta del av rutiner och riktlinjer.

Metodboken ska utökas och uppdateras regelbundet.

Avvikelsehantering

En fastställd blankett för avvikelsehantering inom centrala elevhälsan är upprättad.

Blanketten finns i metodhandboken.

Rutin för avvikelsehantering finns i metodhandboken.

Hälsosamtal

Under året, gjordes ett studiebesök hos Marie Golsäter, fil.dr. och universitetslektor vid Avdelningen för omvårdnad på Hälsohögskolan i Jönköping. Hon arbetar med forskning avseende barns och ungdomars hälsa och disputerade 2012 med en avhandling kring hälsosamtal.

Vi har därefter utvecklat rutinen och metoden kring hur våra hälsosamtal förs. Syftet är att göra varje elev uppmärksam på samband mellan levnadsvanor och hälsa samt uppmuntra hälsofrämjande val men också att få en överblick av hälsoläget i de olika klasserna, skolorna och i kommunen i stort, med möjlighet att långsiktigt jämföra över tid och med andra kommuner.

I hälsosamtalet är kontakten med eleven i fokus. Under hälsosamtalet diskuteras dels saker

som har betydelse för hur eleven mår och dels hur elevens upplevelse kring skolans anpassning utifrån elevens förutsättning är.

Hälsosamtal kan ge viktig information som kan vägleda insatser och uppföljning både individuellt och i grupp.

Innehållet i hälsobesöken bygger alltid på ett *individuellt hälsosamtal* med eleven.

Efter hälsosamtalen görs gruppbaserad sammanställning av framkommen fakta och återkoppling sker till elever, föräldrar, lärare och ledning i form av tabeller och diagram så att ingen enskild person kan identifieras. Riktad hälsoundervisning sker utifrån önskemål och behov som uppmärksammas eller identifierats efter genomgångna hälsosamtal.

PMO

Dokumentationsmallar och checklistor i journalsystemet PMO är reviderade. Nya mallar och checklistor är utformade och anpassade efter våra nya riktlinjer kring bl.a. hälsosamtal.

Medicinsk utrustning

Kontroll av utrustning sker regelbundet av skolsköterska eller medicinteknisk avdelning på Centralsjukhuset i Kristianstad.

Övergripande mål och strategier för kommande år

- Återkoppling till elever, vårdnadshavare och ledning från hälsosamtalen.
- Genom fortsatt avvikelshantering uppmärksammas risker och brister i verksamheten.
- Revidering och utökning av EMI:s metodhandbok på intranätet.
- Upprättande av en informationssäkerhetsplan och systematisk logguppföljning av journalsystemet.

Logopedens uppdrag inom elevhälsan

Logopeden arbetar med att utveckla de insatser som ges på kommunens skolor vad gäller

- Språkutveckling
- Litteracitet
- Kommunikativ förmåga

Detta sker bland annat i form av konsultation till skolpersonal, språkliga bedömningar och stödinsatser i form av språklig träning med enskilda elever.

I uppdraget ingår även att vid behov skicka remiss till landstingets logopedmottagning.

Logopedens hälsofrämjande och förebyggande arbete behöver utvecklas.

Insatser startas oftast först då eleven genomgått utredning och logopeden arbetar mest på individnivå för elever som redan är i behov av särskilt stöd.

Elever behöver bättre anpassad, strukturerad och intensiv undervisning i läsinläring. Anpassningar och stöd skiljer sig mellan skolorna.

Mål för logopedens arbete kommande år

- Kartläggning

Hitta de elever som behöver stöd i sin läsutveckling. Kartläggning av elevers avkodning vid bestämda tillfällen tidigt i skollåren. Nationella prov fångar inte upp alla elever med avkodningssvårigheter.

- Intensivträning

Ge intensiv och anpassad lästräning. Samma rätt till stöd/anpassningar oavsett skola. Utbilda skolpersonal i vilka insatser som behövs.

- Utvärdering

Hur har insatserna fungerat?

Är eleven i behov av att genomgå en logopedisk läs-och skrivutredning?

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

SPS 2010:659, kapitel 6 och 7.

Såväl skolsköterskor som skolläkare har eget medicinskt yrkesansvar för det direkta vårdarbetet.

Det är skolsköterskans och skolläkarens ansvar att rapportera om kvalitén i verksamheten inte beaktas eller tillgodoses. Detta ska göras i en avvikelserapport. Avvikelse rapporten hanteras sedan i verksamheten och rapporteras i kommande patientsäkerhetsberättelse. Avvikelsen bedöms utifrån allvarlighetsgrad och sannolikheten för upprepning.

Händelser som har medfört eller hade kunnat medföra allvarlig vårdskada, ska anmälas av enhetschefen till institutionen för vård och omsorg (IVO).

Rutiner för avvikelshantering finns i metodhandboken.

Avvikelser 2016

Områden

Journalhantering, PMO, Dokumentation	Antal:1	Allvarlighetsgrad: Mindre
Läkemedel/Vaccinationer	Antal:1	Allvarlighetsgrad: Mindre

Inkomna avvikelserapporter har gällt:

- Rutiner för hantering av pappersjournal
- Vaccinationsplanering

Hantering av klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9

Elev, vårdnadshavare eller annan person kan anonymt lämna synpunkter eller klagomål på verksamheten. Synpunkter och klagomål om felaktigheter och brister bidrar till att utveckla verksamheten.

Synpunkter och klagomål kan dels fyllas i på kommunens webbplats via synpunktshantering och dels lämnas skriftligt till personal på skola, rektor eller till verksamhetschefen för utbildning.

För att få svar/återkoppling ska e-postadress eller namn och postadress anges. Svar ges inom 10 arbetsdagar. Inkommen synpunkt/klagomål diarieförs och blir därmed allmän handling.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9

Samverkan pågår mellan olika aktörer, internt och externt i olika former t.ex.

- Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken och Barn- och ungdomshabiliteringen i Kristianstad angående kontroller av elever som medicinerar med viss sorts läkemedel.
- Elevhälsan på andra skolor vid skolbyte kring överföring av journaler.
- BVC
- Skolläkare

Bromölla 2017-02-28

Hanna Neuwirth
Verksamhetschef centrala elevhälsan

Maria Nilsson
Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska